

COMMISSIE GRENSARBEIDERS

**Rapport met betrekking tot de
toestand inzake fiscaliteit en sociale
zekerheid van grensarbeiders die in
Duitsland werken.**

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
LIJST DER AFKORTINGEN	4
INLEIDING	5
WERKMETHODE	6
SAMENSTELLING VAN DE SUBGROEP FISCALITEIT VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS	7
SAMENSTELLING VAN DE SUBGROEP SOCIALE ZEKERHEID VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS	9
DEEL I. - FISCALITEIT	11
AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS	12
AANBEVELING 1 Negatieve gevolgen voor het inkomen van sommige categorieën grensarbeiders.....	13
AANBEVELING 2 Inwerkingtreding en toepassing van de aanvullende Overeenkomst	16
AANBEVELING 3 Belasting van niet-inwoners – Barema III van de BV	18
AANBEVELING 4 Informatieverstrekking	21
VASTSTELLINGEN VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS	24
VASTSTELLING 1 Berekeningsgrondslag van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting.....	25
VASTSTELLING 2 Heffing van gemeenteopcentiemen op de wettelijke Duitse pensioenen	28
VASTSTELLING 3 Bijzonderheden van de belasting van niet-inwoners in Duitsland en in België	31

DEEL II. - SOCIALE ZEKERHEID	33
AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS.....	34
AANBEVELING 1 Geneeskundige verzorging voor postactieve grensarbeiders en familieleden van actieve grensarbeiders, die verzekerd zijn volgens de wetgeving van het werkland, in dit geval Duitsland	35
AANBEVELING 2 Gelijkstelling van de Duitse loopbaanonderbreking voor het pensioen van de Belgisch-Duitse grensarbeiders	36
AANBEVELING 3 Uitbetaling van het verschil in kinderbijslag met Duitsland.....	37
BIJLAGE	38

LIJST DER AFKORTINGEN

AAB	Algemene Administratie van de Belastingen
AOIF	Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit
PWA	Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
KB/WIB 92	Koninklijk besluit tot uitvoering van het
WIB 92	Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992
KTL	Kinderen ten laste
BNI	Belasting van niet-inwoners
BNI/pers.	Belasting van niet-inwoners / natuurlijke personen
PB	Personenbelasting
PB/agg.	Aanvullende agglomeratiebelasting op de personenbelasting
PB/gem.	Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting
BV	Bedrijfsvoorheffing
EU	Europese Unie

INLEIDING

De Belgische Commissie grensarbeiders, die in 2001 werd opgericht op initiatief van de Minister van Financiën, de heer D. REYNDERS, en van zijn collega van Sociale Zaken, de heer F. VANDENBROUCKE, kreeg als voornaamste opdracht te adviseren omtrent de mogelijke knelpunten waarmee Belgische grensarbeiders die in Nederland werken geconfronteerd kunnen worden, met een bijzondere aandacht voor de eventuele negatieve gevolgen die voor de berokkenen konden voortvloeien uit de overgang van de bestaande Belgisch-Nederlandse Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting van 19/10/1970 naar het nieuwe dubbelbelastingverdrag van 5/6/2001.

Het verslag, dat in juli 2002 door de Commissie grensarbeiders werd gepubliceerd, bevat een aantal aanbevelingen en vaststellingen in verband met fiscaliteit en sociale zekerheid.¹

Op verzoek van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid werd het **aanvankelijk mandaat** van de Commissie grensarbeiders **uitgebreid tot de problemen waarmee de Belgische grensarbeiders in Frankrijk, Duitsland en Luxemburg te maken kunnen krijgen** op het vlak van fiscaliteit en sociale zekerheid.

De Commissie heeft in april 2003 haar werkzaamheden in verband met het verruimde mandaat hervat. Om sneller te kunnen werken heeft de Commissie beslist om enerzijds de **fiscale problemen** en anderzijds de **sociale problemen afzonderlijk** te behandelen. Er werden dan ook twee subgroepen opgericht. In elke subgroep worden achtereenvolgens de problemen behandeld van de grensarbeiders die in **Duitsland, Luxemburg** of **Frankrijk** werken.

Vermits de evolutie in de dossiers van de verdragen met de drie voormelde landen sterk verschilt (de aanvullende Overeenkomst met Duitsland werd in september 2003 ter goedkeuring voorgelegd aan het Parlement, terwijl de onderhandelingen met Frankrijk nog bezig zijn), werd tevens beslist om per verdrag een afzonderlijk verslag op te stellen.

De vergaderingen van de **subgroep fiscaliteit** werden georganiseerd door de FOD Financiën. De eerste vergadering werd voorgezeten door de hr. J-M DELPORTE, Adjunct-administrateur-generaal der Belastingen, de volgende vergaderingen werden voorgezeten door de hr. P. NECKEBROECK, Adjunct-administrateur-generaal. Bij afwezigheid van de hh. J-M DELPORTE en P. NECKEBROECK nam de hr. J. GOMBEER, Auditeur-generaal, het voorzitterschap waar.

De subgroep fiscaliteit heeft van mei tot oktober 2003 vier maal vergaderd en heeft vooral aandacht besteed aan de problemen van de Belgische grensarbeiders die in Duitsland werken. Het wetsontwerp inzake de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 tot wijziging van het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag van 11/4/1967 werd immers in september 2003 bij de Senaat ingediend. De Commissie heeft geoordeeld dat de resultaten van de werkzaamheden aangaande de grensarbeiders die in Duitsland werken een bijkomende en belangrijke bron van inlichtingen waren voor de leden van de Senaat en de Kamer. Op grond van de werkzaamheden van de subgroep fiscaliteit alleen, werd in oktober 2003 dan ook een tussentijds verslag opgemaakt dat werd medegedeeld aan het Parlement. Dat tussentijds verslag werd eveneens gepubliceerd op de site van de FOD Financiën.

¹ Het verslag kan ingezien worden in het Nederlands en in het Frans op de site van de Federale Overheidsdienst Financiën (<http://fiscus.fgov.be/interfafzfr/international/intern000.htm>).

De vergaderingen van de subgroep sociale zekerheid werden georganiseerd door de FOD Sociale Zekerheid en werden voorgezeten door de hr. H. HERMANS, Adjunct-adviseur.

Het tussentijds verslag van oktober 2003 werd in mei 2004 vervolledigd met de aanbevelingen die werden uitgewerkt tijdens de werkzaamheden van de subgroep sociale zekerheid.

De werkzaamheden van de subgroep fiscaliteit met betrekking tot de grensarbeiders die in Luxemburg en in Frankrijk werken, worden verdergezet. De subgroep sociale zekerheid van zijn kant heeft de werkzaamheden voor de drie landen afgerond.

WERKMETHODE

Beide subgroepen hebben hun onderzoek aangevat met het bestuderen van een werkdocument dat uitging van het voorzitterschap en dat een eerste inventarisatie van mogelijke knelpunten bevatte zoals die beschreven worden in de rapporten, studies, brieven, persartikelen enz. die de laatste jaren over de grensarbeidersproblematiek zijn verschenen. Die lijst werd aangevuld met andere thema's die de commissieleden behandeld wensten te zien.

Het grondig onderzoek dat de Commissie grensarbeiders aan elk van de geselecteerde thema's heeft gewijd, heeft uiteindelijk aanleiding gegeven tot een aanbeveling of tot een vaststelling.

De **vaststellingen** behandelen een aantal situaties waarvan de Commissie vond dat ze geen aanbeveling vereisten maar niettemin belangrijk genoeg waren om in het rapport te worden vermeld.

De **aanbevelingen** stellen oplossingen voor of welomschreven acties voor gevallen die volgens de Commissie wezenlijke knelpunten vormen of voor situaties die volgens haar correctie of bijzondere aandacht vereisen.

Zowel de aanbevelingen als de vaststellingen zijn in het rapport in willekeurige volgorde weergegeven.

SAMENSTELLING VAN DE SUBGROEP FISCALITEIT VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS

Voorzitters :

De heer J-M DELPORTE, Administrateur-generaal der belastingen
De heer P NECKEBROECK, Adjunct-administrateur-generaal
De heer J. GOMBEER, Auditeur-generaal bij de Administratie van Fiscale Zaken

Secretariaat :

Mevrouw I. LASCHET, Eerstaanwezend inspecteur bij de Administratie van Fiscale Zaken
Mevrouw M. MASY, Eerstaanwezend inspecteur bij de Administratie van Fiscale Zaken

Leden (in willekeurige volgorde) :

FOD Financiën

De hr. S. QUINTENS, Directeur bij de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit
Mevr. M. LEDOUX, Eerste attaché van financiën bij de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit
de hr. J-L POINT, Eerste attaché van financiën bij de Administratie van Fiscale Zaken
de hr. M. RADERMACHER, Eerstaanwezend inspecteur bij de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit - controle Eupen-PB
Mevr. C. COTON, Inspecteur bij de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit
de hr. J-C DOPCHIE, Eerstaanwezend verificateur bij de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit

Vertegenwoordigers van de politieke Partijen

Mevr. M. PLOUMEN (CSP)
De hr. B. COLLAS (PFF)
De hr. H. WEYNAND (Ecolo Ostbelgien)
De hr. D. THIELEN (PDB)
De hr. F. CREMER (SP)
De hr. E. TRZCINSKI (MR)
De hr. E. STOFFELS (PS)
De hr. G. GOBERT (Ecolo)
De hr. J-J VISEUR (CDH)
De hr. J. ARENS (CDH)
De hr. H. BROUNS (CD&V)
De hr. Y. LETERME (CD&V)
De hr. P. VANVELTHOVEN (SP.A)
De hr. G. TEPPERS (Agalev)
Mevr. F. MOERMAN (VLD)

Vakorganisaties

De hr. C. QUINTARD (ABVV)
De hr. R. VANDEVENNE (ACV)
De hr. R. GUERY (ACV)
Mevr. V. OOSTERLINCK (ACV)

Interprofessionele organisaties

De hr. J. BAETEN (VBO)
De hr. Jean DE LAME (UWE)

Vertegenwoordigers van de comités ter bescherming van de grensarbeiders

De hr. E. DOBBELSTEIN (Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger)
De hr. HEMELSOET (Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger)
De hr. P. GERARD (Comité de défense du frontalier)
De hr. G. LECLERE (Comité de défense du frontalier)
De hr. A. FASSIN (Comité Défense Frontaliers Hainaut)
De hr. H. DE COCK (Comité Défense Frontaliers Hainaut)
De hr. J. BORNAUW (Comité Défense Frontaliers Hainaut)

SAMENSTELLING VAN DE SUBGROEP SOCIALE ZEKERHEID VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS

Voorzitter :

De heer H. HERMANS, Adjunct-adviseur bij de dienst Internationale betrekkingen van de FOD Sociale Zekerheid

Secretariaat :

De heer P.Y. MARCHAL, Adjunct-adviseur bij de dienst Internationale betrekkingen van de FOD Sociale Zekerheid

Leden (in willekeurige volgorde) :

FOD Sociale Zekerheid

Mevrouw P. MYLEMANS, Adjunct-adviseur bij de dienst Gezondheidszorgen en uitkeringen;
De heer J. IEVEN, Adjunct-adviseur bij de dienst Kinderbijslag

FOD Werkgelegenheid en sociaal overleg

De heer J. VAN SEVEREN, Adviseur bij de dienst Werkloosheid

Rijksinstituut voor Ziekte en invaliditeitsverzekering

De heer E. TEUNKENS

Vertegenwoordigers van de politieke partijen

Mevr. M. PLOUMEN (CSP)
De hr. B. COLLAS (PFF)
De hr. D. THIELEN (PDB)
De hr. F. CREMER (SP)
De hr. E. TRZCINSKI (MR)
De hr. E. STOFFELS (PS)
De hr. G. GOBERT (Ecolo)
De hr. J-J VISEUR (CDH)
De hr. J. ARENS (CDH)
De hr. H. BROUNS (CD&V)
De hr. Y. LETERME (CD&V)
De hr. P. VANVELTHOVEN (SP.A)
De hr. G. TEPPERS (Agalev)
Mevr. F. MOERMAN (VLD)

Vakorganisaties

De hr. R. VANDEVENNE (ACV)
De hr. R. GUERY (ACV)
Mevr. V. OOSTERLINCK (ACV)
De heer T. AERTS (ABVV)
Mevr. A-M DORY (ABVV)
Mevr. N. VAN HOVE (ABVV)

Interprofessionele organisaties

De heer G. DUVILLIER (VBO)

Vertegenwoordigers van de comités ter bescherming van de grensarbeiders

De hr. HAENDLER (Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger)
De hr. E. DOBBELSTEIN (Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger)
De hr. HEMELSOET (Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger)
De hr. P. GERARD (Comité de défense du frontalier)
De hr. G. LECLERE (Comité de défense du frontalier)
De hr. A. FASSIN (Comité Défense Frontaliers Hainaut)
De hr. J. BORNAUW (Comité Défense Frontaliers Hainaut)
De hr. E. HAVENITH

DEEL I. - FISCALITEIT

**AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS**

AANBEVELING 1

Negatieve gevolgen voor het inkomen van sommige categorieën grensarbeiders

Korte weergave van het probleem

Verslechtering van de fiscale toestand voor sommige grensarbeiders?

Eén der belangrijkste aspecten van het mandaat van de Commissie bestaat erin na te gaan of de afschaffing van de grensarbeidersregeling waarin wordt voorzien door de Belgisch-Duitse Overeenkomst van 1967 geen verlaging van het netto-inkomen meebrengt voor sommige categorieën van Belgische grensarbeiders die in Duitsland werken.

De Commissie heeft in het bijzonder aandacht besteed aan het geval van gezinnen met kinderen ten laste (KTL). Krachtens art 134, § 1, 2^e lid, WIB 92 (versie aanslagjaar 2005), worden de belastingvrije sommen voor kinderen ten laste (KTL) eerst verrekend in hoofde van de belastingplichtige met het hoogste belastbaar inkomen. Als dat inkomen van buitenlandse oorsprong is en in België vrijgesteld van belasting, wordt het belastingvoordeel tot nul herleid.

Dit probleem is geen rechtstreeks gevolg van de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 bij het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag. Toch zal het aantal belastingplichtigen dat met dit probleem geconfronteerd wordt ongetwijfeld stijgen met de inwerkingtreding van de aanvullende overeenkomst. Alle gezinnen met KTL waarvan één der echtgenoten bezoldigingen van Duitse oorsprong geniet en de andere echtgenoot beroepsinkomsten van Belgisch oorsprong, zullen immers met dit probleem te maken krijgen indien de lonen van Duitse oorsprong hoger zijn dan het beroepsinkomen van Belgische oorsprong.

Een dubbel belastingvoordeel vermijden

Anderzijds kan de belastingplichtige eventueel aanspraak maken op een belastingvoordeel voor KTL in Duitsland ter zake van zijn inkomsten van Duitse oorsprong. Sommige commissieleden menen dat de toekenning van een dubbel belastingvoordeel voor eenzelfde reden, het één in België en het ander in Duitsland, in elk geval moet vermeden worden. Aan een versoepeling van de regels voor de toekenning van de belastingvrije som voor KTL moet dan ook de voorwaarde verbonden zijn dat de belastingplichtige in Duitsland nog geen gelijkaardig voordeel geniet.

Probleem met alle landen waarmee een Overeenkomst werd gesloten

Het is duidelijk dat het probleem zich niet enkel voordoet met Duitsland maar met alle landen waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft afgesloten. Het heeft overigens niet alleen betrekking op de lonen, maar elk beroepsinkomen van buitenlandse oorsprong dat in België op grond van een dubbelbelastingverdrag vrijgesteld wordt.

Oplossingen die de Commissie onderzocht heeft

1. Wijziging van art. 134 WIB 92 ?

In eerste instantie heeft de Commissie overwogen om art. 134 WIB 92 aan te passen met het oog op het wegwerken van het effect "afschaffing van het belastingvoordeel" dat hiervoor uiteengezet werd, rekening houdend met de volgende principes :

1. Wanneer de belastingvrije sommen voor kinderen ten laste (KTL) bij voorrang verrekend worden in hoofde van de belastingplichtige die inkomsten van buitenlandse oorsprong geniet die in België vrijgesteld zijn van PB krachtens een dubbelbelastingverdrag (afgesloten met een Lidstaat van de EU), wordt het belastingvoordeel overgedragen aan de echtgenoot.
2. Voornoemde overdracht van belastingvrije sommen voor KTL kan enkel worden toegepast indien de belastingplichtige in de (Lid)staat die de buitenlandse inkomsten mag belasten voor hetzelfde belastbaar tijdperk geen gelijkaardig belastingvoordeel geniet.
3. Het bewijs dat in het buitenland geen rekening gehouden werd met de KTL moet door de belastingplichtige geleverd worden. De bevoegde belastingadministratie kan daarvoor een modelformulier opmaken. Indien de belastingplichtige met het hoogste belastbaar inkomen inkomsten geniet uit verschillende (Lid)staten dan moet de belastingplichtige voor elk van die Staten het bewijs leveren dat er in het buitenland geen rekening werd gehouden met de KTL. Indien er in één van die Staten wel rekening werd gehouden met de KTL dan vervalt de overdracht vermeld in punt 1.

Nadelen van deze oplossing

Deze oplossing houdt echter een aantal nadelen in, waarvan de belangrijkste zijn :

- de certificatieprocedure staat haaks op de wil tot administratieve vereenvoudiging. In het kader van de elektronische aangifte moet de belastingplichtige geen bijlagen meer toevoegen. Een nieuwe bijlage bij de aangifte in het leven roepen zou dan ook contra-productief zijn;
- probleem van het belastbaar tijdperk : op het tijdstip dat de belastingplichtige zijn aangifte in België indient, kan hij onmogelijk het gevraagde attest bijvoegen. Hij zou dus moeten wachten op de inkohiering van zijn bijdrage in het partnerland om daarna een bezwaarschrift in te dienen in België;
- de uitdrukking "gelijkaardig voordeel" roept een aantal problemen op omdat Duitsland of andere partnerstaten voordelen voor KTL onder verschillende vormen toekennen (vermindering van de belastbare grondslag, belastingvermindering, "extrafiscale" voordelen enz.). Voor de Belgische administratie zou het dus soms zeer moeilijk zijn om vast te stellen of een toegekend voordeel al dan niet kan beschouwd worden als gelijkaardig aan een in België toegekend voordeel ;
- de oplossing werd in die mate onvolledig bevonden dat ze geen oplossing bood voor alleenstaande belastingplichtigen met KTL ;
- ze bood ook geen globale oplossing voor de problemen van ex-grensarbeiders wiens financiële toestand door het afschaffen van de grensarbeidersregeling zou kunnen verslechteren of verbeteren.

2. Forfaitaire compensatie

Na afloop van de vorige werkzaamheden van de Commissie (Belgisch-Nederlandse betrekkingen) werden verscheidene werkgroepen opgericht met het oog op de follow-up van het Verslag van de Commissie grensarbeiders van juli 2002. Een van die werkgroepen, de groep "6", kreeg als opdracht maatregelen te onderzoeken die de negatieve inkomenseffecten die uit de nieuwe Overeenkomst tussen België en Nederland² voortvloeiden, konden neutraliseren.

Die werkgroep dringt aan op de toekenning van een forfaitaire compensatie aan belastingplichtigen die financieel benadeeld worden door de afschaffing van het grensarbeidersstelsel. Die maatregel is enkel van toepassing op belastingplichtigen die het statuut van grensarbeider hadden vóór de inwerkingtreding van de nieuwe Belgisch-Nederlandse Overeenkomst.

Een meerderheid van de Commissieleden is van oordeel dat een gelijkaardige oplossing moet overgenomen worden in de betrekkingen met de verschillende buurlanden.

Aanbeveling

Bepalen welke categorieën grensarbeiders financieel benadeeld worden en aangepaste oplossingen voorstellen

De Commissie beveelt aan dat de bevoegde belastingadministratie nauwkeurig aangeeft welke categorieën grensarbeiders financieel benadeeld worden door de afschaffing van het grensarbeidersstelsel, voorzien in de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 tot wijziging van het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag van 11/7/1967.

De bepaling van die categorieën gebeurt door de fiscale en parafiscale situatie van de belastingplichtigen, die voor het laatste toepassingsjaar van dat stelsel het statuut van grensarbeider hadden, te vergelijken met hun toestand in het eerste jaar waarin de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 werd toegepast.

De Commissie beveelt de oprichting van een technische werkgroep aan, die bruikbare oplossingen zou moeten voorstellen en de de toepassingsmodaliteiten van die oplossingen zou moeten uitwerken.

De Commissie uit de wens dat gelijkaardige problemen die zich in Duitsland zouden voordoen door de Duitse overheid zouden behandeld worden.

² Cf. Verslag van de Commissie grensarbeiders - Deel I – Fiscaliteit – AANBEVELING 4, blz. 19 : [Internet fiscale administraties - AAB - Verslag](#)

AANBEVELING 2³

Inwerkingtreding en toepassing van de aanvullende Overeenkomst

Korte weergave van het probleem.

Toepassing van de aanvullende Overeenkomst vanaf 1.1.2004

De Commissie grensarbeiders acht het wenselijk dat de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 bij het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag reeds zou worden toegepast op de belastingen op de inkomsten die betaald of toegekend zijn op of na 1 januari 2004.

Dit kan enkel indien de Overeenkomst uiterlijk in november 2003 wordt goedgekeurd door de Parlementen van de twee landen. Overeenkomstig haar artikel 5 treedt de aanvullende Overeenkomst één maand na de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking. Zij zal worden toegepast op de belastingen die verschuldigd zijn op de inkomsten betaald of toegekend op of na 1 januari van het jaar volgend op dat van haar inwerkingtreding. De uitwisseling van de akten van bekrachtiging dient dus uiterlijk op 30/11/2003 te geschieden.

Aantal betrokken belastingplichtigen

Vermits de inwoners van België die in Duitsland werken duidelijk talrijker zijn dan de inwoners van Duitsland die in België werken, belangt de afschaffing van de grensarbeidersregeling hoofdzakelijk inwoners van België aan.

Het aantal Belgische grensarbeiders – in fiscale zin – dat in Duitsland werkt bedraagt 4.170 voor het aanslagjaar 2000 en 4.534 voor het aanslagjaar 2001

De belastingadministratie beschikt niet over statistieken over het aantal Duitse grensarbeiders – in fiscale zin – die een activiteit in België uitoefenen.

³ Er is binnen de Commissie geen eensgezindheid over deze Aanbeveling. Het VBO en de UWE kunnen ze immers niet steunen aangezien ze van mening zijn dat de afschaffing van de grensarbeidersregeling strijdig is met de belangen van de ondernemingen die in België werkzaam zijn.

Ter illustratie, volgens de statistieken die werden gepubliceerd door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg⁴ waren er in het jaar 1999 (laatste beschikbare cijfers) 10.276 Belgische grensarbeiders die in Duitsland werkten en onder de Duitse sociale Zekerheid vielen, en 557 Duitse grensarbeiders die in België werkten en onder de Belgische sociale zekerheid vielen.

Aanbeveling

De timing respecteren

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat alle instanties die op één of andere manier tussenkomen in de verdere afhandeling van de parlementaire goedkeuring en in de uitwisseling van de akten van bekrachtiging van de aanvullende Overeenkomst hun taak met bekwame spoed zouden volbrengen, zodat de aanvullende Overeenkomst vanaf 1 januari 2004 zou kunnen toegepast worden.

⁴ Cf. tabel R.8.1. "Evolutie van de grensarbeid sinds 1970" - downloadbare tabellen.

Het betreft hier grensarbeiders in de sociale zin, dit wil zeggen de grensarbeiders die minstens één maal per week de geografische grenzen van het land oversteken. Die formulering is dus ruimer dan die welke gebruikt wordt in het kader van het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag. In de betekenis die er door de Overeenkomst aan gegeven wordt kan een grensarbeider immers maar als dusdanig worden beschouwd indien hij zijn beroepsactiviteit uitoefent in de grensstreek van een land en woont in de grensstreek van de andere Staat, waarnaar hij normaal gezien elke dag terugkeert.

AANBEVELING 3

Belasting van niet-inwoners – Barema III van de BV

Korte weergave van het probleem.

Depersonali- satie van de belasting

De depersonalisering van de belasting is een basisbegrip van de BNI/nat. pers. Dat bijzondere kenmerk vindt men dan ook terug in het barema III van de BV, dat van toepassing is op de niet-inwoners zonder tehuis in België.

Inderdaad, in tegenstelling tot de barema's I en II (van toepassing op inwoners van België) van het KB/WIB 92, houdt de vestiging van de BV volgens het barema III geen rekening met de basisbedragen van de belastingvrije som, noch met het huwelijksquotiënt. Overigens voorziet het barema III in geen enkele vermindering voor "alleenstaande", voor kinderen ten laste of voor andere gezinslasten.

Overdreven inhouding en laattijdige terugbetaling

Voor de belastingplichtigen niet-inwoners die al hun beroepsinkomsten of bijna al hun beroepsinkomsten in België verkrijgen en bijgevolg gelijkgesteld worden met niet-inwoners met tehuis in België, blijkt de inhouding van BV volgens barema III over het algemeen overdreven te zijn. Overigens wordt die overdreven voorheffing over het algemeen slechts twee jaar na de inhouding terugbetaald, bij de inkohiering van de aanslag BNI/nat. pers.

**Voorbeelden
Ink.2002/
aanslagj. 2003**

Gezinstoestand (alle inkomens zijn van Belgische oorsprong)	Inhouding BV volgens barema III	Terug te storten belasting	% van het teveel geïnde
1. Alleenstaande zonder KTL en een loon van 24.000 EUR	8.619,51 EUR	1.331,98 EUR	15 %
2. Alleenstaande met 2 KTL en een loon van 24.000 EUR	8.619,51 EUR	2.664,93 EUR	31 %
3. Alleenstaande zonder KTL en een loon van 48.000 EUR	20.740,26 EUR	988,99 EUR	5 %
4. Alleenstaande met 2 KTL en een loon van 48.000 EUR	20.740,26 EUR	2.334,52 EUR	11 %
5. Gezin zonder KTL en een loon van 36.000 EUR	14.524,74 EUR	3.904,05 EUR	27 %
6. Gezin met 2 KTL en een loon van 36.000 EUR	14.524,74 EUR	4.739,72 EUR	33 %
7. Gezin zonder KTL en een loon van 84.000 EUR	40.677,47 EUR	3.896,16 EUR	10 %
8. Gezin met 2 KTL en een loon van 84.000 EUR	40.677,47 EUR	4.731,83 EUR	12 %
9. Gezin zonder KTL en 2 lonen van 24.000 EUR elk	17.239,02 EUR	1.875,52 EUR	11 %
10. Gezin met 2 KTL en 2 lonen van 24.000 EUR elk	17.239,02 EUR	2.711,19 EUR	16 %
11. Gezin zonder KTL en 2 lonen, respectievelijk van 48.000 EUR en van 84.000 EUR	61.417,73 EUR	1.737,01 EUR	3 %
12. Gezin met 2 KTL en 2 lonen, respectievelijk van 48.000 EUR en van 84.000 EUR	61.417,73 EUR	2.572,68 EUR	4 %

Vaststellingen

De teveel geïnde BV is het opvallendst bij de belastingplichtigen met een **laag inkomen**. Die toestand verergert wanneer die belastingplichtigen ook nog eens **gezinslasten** hebben en/of wanneer het gaat om **gezinnen met één enkel beroepsinkomen**.

Het feit dat er geen rekening gehouden wordt met de belastingvrije som, met het huwelijksquotiënt of met enige vermindering voor gezinslasten weegt zwaarder op de lage inkomens.

Oplossingen die de Commissie onderzocht heeft

1. Certificatie-procedure

Enkele jaren geleden heeft de Duitse administratie een certificatie-procedure ingevoerd waardoor de Duitse niet-inwoners, waarvan alle of bijna alle inkomsten (90 %) onderworpen zijn aan de Duitse belasting, toepassing konden vragen van een belastingstelsel dat voordeliger is dan het stelsel dat normaal op niet-inwoners van toepassing is. In navolging van dat Duitse experiment hebben verscheidene Commissieleden voorgesteld om in België een gelijkaardige procedure in te voeren. Volgens die procedure zou de belastingplichtige niet-inwoner verzocht worden om zijn wereldinkomsten in België aan te geven en die aangifte door de belastingadministratie van zijn woonstaat voor echt te laten verklaren.

In het kader van de in Duitsland ingevoerde procedure moet dergelijke aangifte twee maal per jaar ingevuld worden : een eerste keer bij het begin van het belastbaar tijdperk (met het oog op de inhoudingen op het loon), een tweede keer op het einde van het belastbaar tijdperk (met het oog op de definitieve belastingheffing).

Hoewel die procedure een aanvaardbare oplossing zou kunnen bieden zijn sommige leden van de Commissie de mening toegedaan dat ze een belangrijk nadeel inhoudt : dat van een onmiskenbare administratieve rompslomp.

2. Wijziging van barema III

De bevoegde dienst van de Administratie van de Ondernemings- en inkomensfiscaliteit (AOIF) is zich bewust van het probleem dat de toepassing van barema III meebrengt. Die dienst onderzoekt momenteel dan ook verschillende oplossingen om het te verhelpen. Een voorstel tot wijziging van het KB tot uitvoering van het WIB 92 – barema III - zou eind oktober 2003 aan de Minister van Financiën kunnen voorgelegd worden.

Aanbeveling

Wijziging van barema III

De Commissie beveelt aan dat de bevoegde belastingadministratie zo snel mogelijk een voorstel indient tot wijziging van het KB tot uitvoering van het WIB 92 (barema III) met als doel het bedrag van de ingehouden BV af te stemmen op het bedrag van de belasting die uiteindelijk verschuldigd is door een grensarbeider niet-inwoner.

De Commissie dringt er op aan dat die wijziging van het KB tot uitvoering van het WIB 92 voor het eind van het jaar in voege zou treden zodat ze kan toegepast worden op de lonen die betaald of toegekend zijn op of na 1/1/2004, zijnde de datum waarop de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 waarschijnlijk ook voor de eerste maal van toepassing zal zijn.

AANBEVELING 4

Informatieverstrekking

Korte weergave van het probleem.

Belangrijke wijzigingen voor de betrokkenen

De aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 bij het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag wijzigt het fiscaal statuut van de grensarbeiders grondig. In de toekomst zullen zij, in principe, belastbaar zijn in de Staat waar ze hun beroepsactiviteit uitoefenen.

Om te vermijden dat het overgaan naar Duitsland van de heffingsbevoegdheid over de talrijke Belgische grensarbeiders zou wegen op de begroting van de betrokken Belgische gemeenten, wordt door de aanvullende Overeenkomst bepaald dat de ex-grensarbeiders in België de belastingen blijven betalen die de gemeenten en de Brusselse agglomeratie opleggen.

Om een dubbele heffing van plaatselijke belastingen te vermijden zal Duitsland een forfaitaire vermindering van 8 % op de Duitse belasting verlenen.

De aanvullende Overeenkomst wijzigt ook het stelsel van de andere grensarbeiders die inwoner zijn van België, namelijk diegenen die momenteel niet het statuut van grensarbeider in de zin van de Overeenkomst bezitten (bv. de personen die niet in de Belgische grensstreek wonen of niet in de Duitse grensstreek werken) en dus momenteel al belastbaar zijn in Duitsland. Die personen blijven immers onderworpen aan de inkomstenbelasting in Duitsland, maar zullen bovendien – zoals de ex-grensarbeiders – de aanvullende belastingen op de PB in België betalen. Ze zullen eveneens aanspraak kunnen maken op de forfaitaire vermindering van 8 % op de Duitse belasting.

Doelgerichte informatie

Over deze belangrijke wijzigingen in het belastingstelsel van de grensarbeiders, met inbegrip van de grensarbeiders in de sociale zin (zie voetnoot 4, pagina 13), moeten de betrokken belastingplichtigen op duidelijke, eenvoudige en snelle wijze worden ingelicht.

In dit opzicht stelt de Commissie vast dat reeds een aantal initiatieven werd genomen, hetzij door de verenigingen ter verdediging van de grensarbeiders, hetzij door de belastingadministratie. Zij is evenwel van oordeel dat er binnen een redelijke termijn nog bijkomende inspanningen moeten geleverd worden op het vlak van de informatieverstrekking.

Eerste initiatieven

Informatieavond te Raeren

Een eerste initiatief daaromtrent werd genomen door de "Interessengemeinschaft deutscher und belgischer Grenzgänger" (IDBG). Op 12/3/2003 organiseerde deze vereniging in Raeren een informatieavond voor grensarbeiders die op heel wat belangstelling van de betrokkenen kon rekenen. Dat de Belgische Minister van Financiën D. REYNDERS dit gebeuren persoonlijk heeft bijgewoond werd door de organisatoren en door de deelnemers ten zeerste op prijs gesteld.

Vertegenwoordigers van de Belgische en Duitse administraties hebben een uiteenzetting gegeven over de wijzigingen die de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 met zich meebrengt alsook over bepaalde aspecten van de Belgische en Duitse nationale wetgevingen. Na die uiteenzettingen volgde nog een zeer geanimeerde vragenronde. De deelnemers kregen bovendien de gelegenheid om schriftelijke vragen over de op de informatieavond behandelde onderwerpen aan de organisatoren te overhandigen. De teksten van de gestelde vragen en van de antwoorden die door de Belgische en Duitse administraties werden opgesteld, werden aan de betrokkenen en aan de Commissieleden bezorgd.

Bericht aan de grensarbeiders

Begin april 2003 heeft de Belgische belastingadministratie een bericht voor de Belgische grensarbeiders in Duitsland op haar internetsite geplaatst. Daarin⁵ wordt in het kort uitgelegd wat onder het begrip "grensarbeider", moet worden verstaan, wat het stelsel van de huidige Overeenkomst inhoudt en welke wijzigingen de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 met zich meebrengt. In dat bericht worden de grensarbeiders ertoe aangespoord uit om tijdens het jaar 2003 voorafbetalingen te doen in België met het oog op een betere spreiding van de betaling van de – Belgische en Duitse – belasting die verschuldigd is voor het jaar 2004 (en eventueel 2005).

Bovendien heeft de administratie dit bericht aan elke Belgische grensarbeider die in Duitsland werkt persoonlijk toegezonden.

Informatiebrochures

Vermits de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 het belastingstatuut van de grensarbeiders grondig wijzigt, acht de Commissie het absoluut noodzakelijk dat de grensarbeiders hierover doelgerichte informatie verkrijgen.

Daarom, en naar het voorbeeld van wat er in het kader van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen werd gedaan, is de Commissie voorstander van het opmaken van informatiebrochures: een brochure bestemd voor de grensarbeiders die in België wonen en in Duitsland werken en een brochure voor de grensarbeiders die in Duitsland wonen en in België werken. Die brochures zullen door de Belgische en de Duitse administraties gezamenlijk worden opgesteld.

⁵ Dit bericht werd in de drie landstalen gepubliceerd. Cf. [Internet AOIF - Avis aux frontaliers belges occupés en Allemagne - Mitteilung an die belgischen Grenzgänger die in Deutschland arbeiten - AOIF - Bericht aan de Belgische grensarbeiders in Duitsland](#).

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat er zo vlug mogelijk een werkgroep wordt opgericht voor het opstellen van de brochures bestemd voor de grensarbeiders.

De Commissie grensarbeiders is van mening dat die brochures de grensarbeiders van de twee landen zou moeten inlichten over de wijziging van hun belastingstelsel. Ze zouden de grensarbeiders ook uitleg moeten verschaffen over de toepassing van de nationale Belgische en Duitse belastingwetgeving na de inwerkingtreding van de aanvullende Overeenkomst.

**VASTSTELLINGEN VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS**

VASTSTELLING 1

Berekeningsgrondslag van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting

Korte weergave van het probleem.

Inleiding

Artikel 2 van de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 laat België toe rekening te houden met de inkomsten die worden beoogd door de artikelen 15 en 19 (van de Overeenkomst van 1967) en die in België vrijgesteld zijn van belasting, om de aanvullende belasting op de PB vast te stellen die door de Belgische gemeenten en de Brusselse agglomeratie geheven wordt.

Artikel 15 behandelt de lonen die worden betaald door de privé-sector. Artikel 19 behandelt de lonen die worden betaald door overheid en de pensioenen van de privé-sector en van de overheid.

Waarom gemeenteopcentiemen op vrijgestelde inkomsten ?

- **Financiering van de gemeenten** Het nieuwe regime "gemeenteopcentiemen op in België vrijgestelde inkomsten" werd in de aanvullende Overeenkomst opgenomen om te vermijden dat de afschaffing van het grensgrensarbeidersstelsel een nadelige weerslag zou hebben op de ontvangsten van de gemeenten. Vermits het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag eveneens de aanvullende gemeentebelastingen betreft, brengt een vrijstelling van de PB – bij gebrek aan een specifieke bepaling – automatisch een vrijstelling van de aanvullende belastingen op die belasting mee.

 - **Rechtvaardige gemeente-belastingen** Het nieuwe regime waarborgt tevens een grotere rechtvaardigheid op het vlak van de gemeentelijke fiscaliteit. De inwoners van een gemeente die qua inkomsten en gezinstoestand vergelijkbaar zijn, moeten in verhouding tot hun middelen bijdragen in de financiering van hun gemeente, ongeacht of ze Belgische dan wel buitenlandse inkomsten verkrijgen. Uitgaande van die bevinding werd het regime "aanvullende gemeentebelasting op in België vrijgestelde inkomsten" uitgebreid tot de personen die wettelijke pensioenen⁶ genieten (art. 19 van de Overeenkomst).
-

Welke aftrekken en belastingverminderingen ?

De vraag rijst op welke grondslag de gemeenteopcentiemen op vrijgestelde inkomsten geheven worden en op welke aftrekken, vrijstellingen, verminderingen en andere belastingvoordelen de belastingplichtige aanspraak kan maken.

⁶ De aanvullende pensioenen van Belgische inwoners zijn belastbaar in België. Daardoor zijn ze al onderworpen aan de aanvullende gemeentebelasting.

Vaststelling

ALLE belastingverminderingen, aftrekken en vrijstellingen die van toepassing zijn op beroepsinkomsten van Belgische oorsprong mogen worden toegepast

Wat de inkomsten van Duitse oorsprong betreft die worden behandeld in de artikelen 15 en 19 van het Belgisch-Duitse Dubbelbelastingverdrag en die op grond van diezelfde Overeenkomst in België vrijgesteld zijn van PB, mogen de volgende vrijstellingen, aftrekken en belastingverminderingen (uiteraard naast de aftrek van de in Duitsland betaalde verplichte sociale zekerheidsbijdragen) in aanmerking worden genomen voor de berekening van de PB/Gem. :

▪ **Bruto belastbaar inkomen**

- Duitse inkomstenbelasting
- vrijstelling woon-werkverkeer (de werkgeversbijdragen woon-werkverkeer moeten in de belastbare basis worden begrepen) art.38, 1e lid, 9°, WIB 92
- forfait beroepskosten art.51 WIB 92
- forfait verre verplaatsingen art.28 KB/WIB 92

OF

- werkelijke beroepskosten art.49, WIB 92

Samen met netto onroerende, roerende en diverse inkomsten :

TOTAAL GEZAMENLIJK NETTO-INKOMEN

- Van dit totaal gezamenlijk netto-inkomen aftrekbare uitgaven :
- Bijkomende intrestaftrek art.104, 9°; 115 en 116,WIB 92
 - Onderhoudsuitkeringen art.104, 1° en 2°, WIB 92
 - Giften art.104, 3°- 5°, 107-110 WIB 92
 - Uitgaven voor kinderopvang art.104, 7°, 113-114 WIB 92
 - Uitgaven voor onderhoud van geklasseerde monumenten art.104, 8°, WIB 92
 - Bezoldigingen huisbediende art.104, 6°, 112 WIB 92
 - (Bijdragen cumulatieve activiteit ambtenaren)
 - (Bijzondere bijdragen sociale zekerheid, jaar x betaald).

→ **Totaal NETTO-GEZAMENLIJK BELASTBAAR INKOMEN
x aanslagvoet PB**

= **BASISBELASTING**

▪ Deze basisbelasting wordt verminderd met :

- a) belasting op belastingvrije sommen (inclusief toeslagen) art.131 tot 145, WIB 92
- b) belastingverminderingen
 - b.1) code P : werknemersbijdrage groepsverzekering art.145¹, 1°, en 145³, WIB 92
 - b.2) uitgaven vak IX van de aangifte PB :
 - levensverzekering lange termijnsparen art.145¹, 2° en 145^{4 en 6}, WIB 92
 - verhoogde vermindering bouwsparen art.145¹, 2° en 145¹⁷⁻²⁰, WIB 92
 - pensioensparen - langetermijnsparen art.145¹, 5° en 145⁸⁻¹⁶, WIB 92
 - kapitaalaflossingen - lange termijnsparen art.145¹, 3° en 145⁵⁻⁶, WIB 92
 - verhoogde vermindering bouwsparen art.145¹, 3° en 145¹⁷⁻²⁰, WIB 92
 - (aanschaf aandelen werkgever art.145¹, 4° en 145⁷, WIB 92)
 - betalingen PWA (+ dienstencheques) art.145²¹⁻²³ WIB 92
 - energiebesparende uitgaven art.145²⁴, WIB 92

→ **OM TE SLANE BELASTING**

- Vermindering vervanginginkomsten art.146 tot 154, WIB 92

= **VERMINDERDE BASISBELASTING**

- belastingvermindering inkomsten van buitenlandse oorsprong, andere dan de inkomsten beoogd door de artikelen 15 en 19 van de Belgisch-Duitse Overeenkomst art.155 en156, WIB 92

= **Grondslag voor de PB/Gem. en de PB/agg.**

VASTSTELLING 2

Heffing van gemeenteopcentiemen op de wettelijke Duitse pensioenen

Korte weergave van het probleem

Inleiding

Artikel 2 van de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 laat België toe rekening te houden met de inkomsten die worden beoogd door de artikelen 15 en 19 (van de Overeenkomst van 1967) en die in België vrijgesteld zijn van belasting, om de aanvullende belasting op de PB vast te stellen die door de Belgische gemeenten en de Brusselse agglomeratie geheven wordt.

De wettelijke Duitse pensioenen (art. 19 van de Overeenkomst van 1967) zullen dus weldra onderworpen worden aan de aanvullende Belgische belastingen.

Dubbele belasting vermijden

Om een dubbele heffing van plaatselijke belastingen te vermijden bepaalt de aanvullende Overeenkomst ondermeer dat de Duitse belasting op inkomsten die reeds aan de Belgische aanvullende belasting werden onderworpen zal verminderd worden met een bedrag gelijk aan 8 % van die belasting.

Bijkomende belastingdruk voor de gepensioneerden

Wegens een leemte in het Duits intern recht⁷ worden de wettelijke pensioenen momenteel niet belast in Duitsland wanneer ze worden verkregen door Duitse niet-inwoners. De vermindering met 8 % van de Duitse belasting zal dus geen enkele weerslag hebben op het netto inkomen van die gepensioneerden.

Impact van de fiscale hervorming

De verkrijgers van Duitse wettelijke pensioenen zullen hun belastingdruk dus licht zien toenemen bij de inwerkingtreding van de aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002.

De aanvullende Overeenkomst zal ten vroegste vanaf 1.1.2004 (aanslagjaar 2005) worden toegepast. Vanaf dat aanslagjaar zullen alle bepalingen van de belastinghervorming (Wet van 10 augustus 2001) van toepassing zijn.

De Commissie heeft dus de weerslag willen kennen van die hervorming op het bedrag van de gemeenteopcentiemen die verschuldigd zijn op de Duitse wettelijke pensioenen.

⁷ Zelfs ongeacht die lacune in het Duits belastingrecht worden de wettelijke pensioenen in Duitsland slechts licht belast: alleen het gedeelte van het pensioen dat als interest wordt beschouwd (Ertragsanteil) is aan de belasting onderworpen, het gedeelte "kapitaal" is vrijgesteld.

Dubbele belasting van de wettelijke pensioenen ?

Sommige leden van de Commissie vrezen dat het onderwerpen van de Duitse wettelijke pensioenen aan de PB/Gem. in België een dubbele belasting zal doen ontstaan, in die mate dat de sociale bijdragen die gediend hebben voor het samenstellen van die pensioenen reeds gedeeltelijk belast werden. Inderdaad, in tegenstelling tot de Belgische praktijk zijn de sociale bijdragen in Duitsland slechts gedeeltelijk⁸ aftrekbaar van de belastbare grondslag van de inkomstenbelasting.

Cijfermatige voorbeelden

Daartoe heeft de Commissie een aantal cijfervoorbeelden⁹ onderzocht met betrekking tot de aanslagjaren 2002, 2003 en 2005¹⁰ :

- een alleenstaande met een pensioen van 10.000 tot 35.000 €,
- een gezin met één enkel pensioen van 10.000 tot 35.000 €,
- een gezin met twee pensioenen van 10.000 tot 35.000 € elk.

Die voorbeelden werden bij dit verslag gevoegd.

Ze tonen met name aan :

- dat er een zekere vermindering van belastingdruk optreedt tussen de aanslagjaren 2003 en 2005. Een alleenstaande met een pensioen van 20.000 EUR/jaar betaalt voor het aanslagjaar 2002 een gemeentebelasting van 267,92 EUR ; voor het aanslagjaar 2005, betaalt hij nog maar 233,83 EUR. Men stelt dus vast dat de gemeentebelasting met ongeveer 13 % afneemt. Een gezin met twee pensioenen van 30.000 EUR elk, betaalt een gemeentebelasting van 1.245,95 EUR voor het aanslagjaar 2002 en van 1.079,82 EUR. voor het aanslagjaar 2005. Ook hier is de belastingdruk dus verminderd met ongeveer 13 % ;
- dat er vanaf het aanslagjaar 2005 geen gemeentebelasting meer verschuldigd is wanneer het pensioen lager ligt dan volgende bedragen :
 - voor een alleenstaande : 11.590 EUR jaar;
 - voor een gezin : één pensioen van 17.280 EUR/jaar;
 - voor een gezin : twee pensioenen van 11.100 EUR/jaar elk.

⁸ De Duitse sociale zekerheidsbijdragen zijn aftrekbaar van de inkomstenbelasting als bijzondere uitgaven (Sonderausgaben). Het maximaal aftrekbaar bedrag aan wettelijke sociale zekerheidsbijdragen bedraagt 1.334 €/jaar voor een alleenstaande en 2.668 €/jaar voor een gezin. De bijdragen die hoger zijn dan dat maximumbedrag mogen voor de helft worden afgetrokken met een maximum van 667€/jaar voor een alleenstaande en 1.334 € voor een gezin.

Het tarief van de Duitse sociale zekerheidsbijdragen bedraagt momenteel 20,65 %

- pensioenverzekering : 9,55 % op een maandwedge tot 4.500 €
- ziekteverzekering : 7 % (gemiddeld – afhankelijk van de verzekeringnemer) op een maandwedge tot 3.375 €
- werkloosheidsverzekering : 3,25 % op een maandwedge tot 4.500 €
- zorgverzekering : 0,85 % op een maandwedge tot 3.375 €.

⁹ De voorbeelden gaan uit van een aanvullende gemeentebelasting van 6 %.

¹⁰ Wat aanslagjaar 2005 betreft, gaan de voorbeelden uit van een ruwe berekening aangezien de indexeringsuiteraard niet gekend is.

Vaststelling

De bijkomende belastingdruk is niet overdreven

Gelet op de resultaten van de cijfermatige voorbeelden voor het aanslagjaar 2005, is de Commissie van mening dat de bijkomende belastingdruk die de gerechtigden tot Duitse wettelijke pensioenen met de toepassing van de aanvullende Overeenkomst zullen ondervinden niet overdreven is, vooral omdat die wettelijke pensioenen op geen enkele andere manier belast worden, noch in Duitsland, noch in België.

De heffing van gemeente-belasting is gerechtvaardigd

De Commissie meent dat alle inwoners van een gemeente een billijke bijdrage moeten leveren in de financiering van hun gemeente. Ze vindt het dan ook normaal dat een gerechtigde tot een Duits wettelijk pensioen hetzelfde bedrag aan gemeentepcentiemen betaalt als een gerechtigde tot een Belgisch wettelijk pensioen dat evenveel bedraagt.

Dubbele belastingdruk voor sommigen

Wat de dubbele belastingdruk betreft die de Duitse wettelijke pensioenen ondergaan (belastbare sociale zekerheidsbijdragen in Duitsland/belasting van de pensioenen in de PB/Gem. in België) stelt de Commissie vast :

- dat er voor de vroegere grensarbeiders geen dubbele belasting is, vermits hun loon voorheen belastbaar was in België en de Duitse sociale zekerheidsbijdragen dus aftrekbaar waren van de belastbare grondslag;
- dat er een dubbele belasting is voor de inwoners van België die in Duitsland werken en die, op grond van de Belgisch-Duitse Overeenkomst van 1967, niet als grensarbeider beschouwd werden. Die dubbele belasting is evenwel slechts zeer gedeeltelijk. Enerzijds omdat de wettelijke sociale zekerheidsbijdragen in Duitsland gedeeltelijk aftrekbaar waren⁸, en anderzijds omdat de belastingheffing in België beperkt blijft tot de gemeentebelasting.

De Commissie wenst overigens haar steun te betuigen aan elk initiatief op Europees en internationaal vlak dat kan leiden tot een oplossing van de problemen van dubbele economische belasting van de pensioenen.

VASTSTELLING 3

Bijzonderheden van de belasting van niet-inwoners in Duitsland en in België

Korte weergave van het probleem.

Overgang van een subjectieve naar een objectieve belasting

De aanvullende Overeenkomst van 5/11/2002 wijzigt het fiscaal stelsel van de grensarbeiders op grondige wijze.

De Belgische grensarbeiders zullen belastbaar zijn in Duitsland, waar ze, in principe, zullen onderworpen zijn aan de "beschränkte Steuerpflicht" (beperkte belastingplicht). De Duitse grensarbeiders zullen in België onderworpen zijn aan de belasting van niet-inwoners.

Zoals reeds aangehaald in aanbeveling 3 worden de belasting van niet-inwoners en de "beschränkte Steuerpflicht" gekenmerkt door een depersonalisering van de belasting.

Die overgang van een subjectieve belasting (de PB in België of de "unbeschränkte Steuerpflicht" in Duitsland) naar een objectieve belasting zal voor de betrokken personen financiële gevolgen hebben waarvan het belang zal verschillen naargelang elk geval afzonderlijk.

Vaststelling

Bijzonderheden van de BNI in België en van de "beschränkte Steuerpflicht" in Duitsland

De Commissie stelt vast dat de grensarbeiders en alle andere niet-inwoners in principe te maken kunnen krijgen met bepaalde bijzonderheden van het Belgische en het Duitse belastingrecht, met name op niveau van de belasting van niet-inwoners.

De aspecten die meer bepaald onder de aandacht van de Commissie werden gebracht betreffen :

In België	In Duitsland
<ul style="list-style-type: none"> - De 6,7 opcentiemen op de BNI die ten bate van de Staat geheven worden. - De onmogelijkheid om bepaalde uitgaven, die in Duitsland werden gedaan en die aftrekbaar zouden zijn mochten ze in België zijn gedaan, in aanmerking te nemen : de kosten voor kinderopvang en de intresten van een hypothecaire lening voor een eigen woning. - De onmogelijkheid om bepaalde belastingverminderingen te genieten : de bijdragen voor aanvullend pensioen van gedetacheerde werknemers, de aflossingen van een hypothecaire lening voor een eigen woning, betalingen in het kader van pensioensparen, intekening op aandelen van de werkgever wanneer deze in Duitsland gevestigd is. 	<ul style="list-style-type: none"> - De onmogelijkheid voor een niet-inwoner om bepaalde belastingvoordelen te genieten. Om aanspraak te kunnen maken op de "Eigenheimzulage", (toelage voor het verwerven of bouwen van de eigen woning) moet de belastingplichtige onderworpen zijn aan de "unbeschränkte Steuerpflicht" en moet de woning in Duitsland gelegen zijn en in principe door de belastingplichtige bewoond worden. - Het in het kader van de "Riester Rente" toegekende belastingvoordeel (belastingaftrek of toelage) moet terugbetaald worden indien de begunstigde niet meer in Duitsland woont op het tijdstip van de uitbetaling van het pensioen.

In dit opzicht merkt de Commissie op dat voornoemde bijzonderheden van de belasting van niet-inwoners en van de "beschränkte Steuerpflicht" vooral verband houden met de wijze waarop de belasting in België of in Duitsland wordt berekend.

DEEL II. - SOCIALE ZEKERHEID

**AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS**

AANBEVELING 1

Geneeskundige verzorging voor postactieve grensarbeiders en familieleden van actieve grensarbeiders die verzekerd zijn volgens de wetgeving van het werkland, in dit geval Duitsland

Korte weergave van het probleem.

Sommige postactieve grensarbeiders betalen momenteel bijdragen voor geneeskundige verzorging in hun vroegere werkland, met name Duitsland. De postactieve grensarbeiders hebben enkel recht op geneeskundige verzorging in België, of ze nu de bijdrage in België of in Duitsland betalen. Bovendien stellen we vast dat een aantal personen die in Duitsland hebben gewoond en gewerkt en na hun pensionering in België zijn gaan wonen, geen toegang hebben tot geneeskundige verzorging in Duitsland.

Ook de familieleden van de grensarbeiders hebben geen toegang tot geneeskundige verzorging in het werkland van de grensarbeider.

Aanbeveling.

De Commissie is van oordeel dat de onderhandelingen die hieromtrent aan de gang zijn tussen België en Duitsland zo snel mogelijk afgerond dienen te worden, om toegang tot geneeskundige verzorging te verlenen aan beide zijden van de grens. Bovendien zou de situatie van de personen die niet worden beschouwd als voormalige grensarbeiders (tijdens hun beroepsleven in Duitsland woonachtig), maar wel een Duits ouderdoms- of overlevingspensioen ontvangen en geen of een bescheiden Belgisch pensioen ontvangen, op dezelfde manier moeten worden opgelost.

AANBEVELING 2

Gelijkstelling van de Duitse loopbaanonderbreking voor het pensioen van de Belgisch-Duitse grensarbeiders

Korte weergave van het probleem.

Een vrouw die in België woont en in Duitsland werkt vraagt na haar bevalling een loopbaanonderbreking aan. Zij kan een onderbreking bekomen tot maximum 3 jaar, waarvan 18 maanden worden betaald tegen 300 EUR per maand (wettelijk systeem), op voorwaarde dat ze haar arbeidsovereenkomst behoudt.

Deze periode wordt gelijkgesteld voor het pensioen van een vrouw die in Duitsland woont. Een grensarbeidster krijgt geen gelijkstelling omdat het kind noch in Duitsland woont noch er wordt opgevoed.

Aanbeveling.

De Commissie vraagt aan de Minister van Sociale Zaken om bij de Duitse overheden de nodige stappen te ondernemen om deze gelijkstelling, die volgens de Commissie in tegenstrijd is met het vrij verkeer van werknemers, te bekomen.

AANBEVELING 3

Uitbetaling van het verschil in kinderbijslag met Duitsland

Korte weergave van het probleem.

Als er zowel in België als in Duitsland een recht op kinderbijslag is geopend, duurt het enige tijd vooraleer Duitsland de aanvullende kinderbijslag uitkeert.

Aanbeveling.

De Commissie is van oordeel dat er contacten met Duitsland dienen te worden gelegd om dit probleem, dat kan worden toegeschreven aan andere praktische en administratieve problemen, op te lossen.

BIJLAGE

Cijfermatige gegevens over de heffing van gemeenteopcentiemen op de wettelijke Duitse pensioenen (Cf. Vaststelling 2)

a) Pensioen van een alleenstaande

Inkomsten van 2001, aanslagjaar 2002 (tabel 1)

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000	0	0
12.500	55,14	0,44
15.000	122,64	0,88
17.500	191,40	1,09
20.000	267,92	1,34
22.500	344,45	1,53
25.000	420,97	1,68
27.500	497,49	1,81
30.000	578,39	1,93
32.500	662,41	2,04
35.000	743,94	2,13

Opmerkingen :

- uitgaande van een belasting van 6% ; met de regel van 3 kan een belasting berekend worden die tegen een andere aanslagvoet is gevestigd;
- de tabel toont duidelijk de progressiviteit van de belasting in functie van de grootte van de inkomens aan;
- absoluut maximum van 3,3% (marginale aanslagvoet 55%)

Inkomsten van 2002, aanslagjaar 2003 (tabel 1bis)

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000	0	0
12.500	48,92	0,39
15.000	115,76	0,77
17.500	183,26	1,05
20.000	259,49	1,30
22.500	336,02	1,49
25.000	412,54	1,65
27.500	489,06	1,77
30.000	567,80	1,89
32.500	651,83	2,01
35.000	735,85	2,10

Inkomsten van 2004, aanslagjaar 2005 (tabel 2) - raming

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000	0	0
12.500	36,61	0,29
15.000	96,61	0,64
17.500	159,64	0,91
20.000	233,83	1,17
22.500	310,35	1,38
25.000	386,87	1,55
27.500	464,15	1,69
30.000	539,91	1,80
32.500	623,27	1,92
35.000	707,27	2,02

Opmerkingen :

- het betreft hier een ruwe berekening, want de toekomstige indexering, het bedrag van de belastingvrije som (art. 131), het belastingtarief (art. 130), de vermindering voor pensioen (art. 147) zijn nog niet gekend;
- de Belgische wetgeving kan veranderen en het bedrag van het pensioen kan geïndexeerd en/of verhoogd worden ;
- absoluut maximum van 3% (marginale aanslagvoet 50%) ;
- uitgaande van een belasting van 6% ; met de regel van 3 kan een belasting berekend worden die tegen een andere aanslagvoet is gevestigd;
- de tabel toont duidelijk de progressiviteit van de belasting in functie van de grootte van de inkomens aan;

b) Gezin met één pensioen**Inkomsten van 2001, aanslagjaar 2002 (tabel 3)**

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000	0	0
12.500	0	0
15.000	11,88	0,08
17.500	66,61	0,38
20.000	135,13	0,67
22.500	204,70	0,91
25.000	275,98	1,10
27.500	352,13	1,28
30.000	430,16	1,43
32.500	508,19	1,56
35.000	583,32	1,67

Inkomsten van 2002, aanslagjaar 2003 (tabel 3 bis)

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000	0	0
12.500	0	0
15.000	4,17	0,03
17.500	57,42	0,33
20.000	124,70	0,62
22.500	193,80	0,86
25.000	265,08	1,06
27.500	339,52	1,23
30.000	417,55	1,39
32.500	495,59	1,52
35.000	573,62	1,64

Inkomsten van 2004, aanslagjaar 2005 (tabel 4) - raming

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
10.000		
12.500		
15.000		
17.500		
20.000	Zie	Tabel 1 en 2
22.500		
25.000		Zelfde tendens
27.500		
30.000		
32.500		
35.000		

Opmerkingen : zie opmerkingen tabel 2

Geen gemeentebelasting voor inkomsten lager dan 17.280 EUR

c) Gezin met 2 pensioenen waarvan het bedrag gelijk is

Inkomsten van 2001, aanslagjaar 2002 (tabel 5)

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
2 x 10.000	112,42	0,56
2 x 12.500	253,96	1,02
2 x 15.000	410,03	1,37
2 x 17.500	563,19	1,61
2 x 20.000	698,19	1,75
2 x 22.500	833,19	1,85
2 x 25.000	968,19	1,94
2 x 27.500	1103,19	2,01
2 x 30.000	1246,95	2,08
2 x 32.500	1396,95	2,15
2 x 35.000	1546,95	2,27

Inkomsten van 2002, aanslagjaar 2003 (tabel 5 bis)

Bedrag van het pensioen	Verschuldigde gemeentebelasting	Percentage van de belasting in verhouding tot het bedrag van het pensioen
2 x 10.000	101,15	0,51
2 x 12.500	242,22	0,97
2 x 15.000	396,97	1,32
2 x 17.500	553,04	1,58
2 x 20.000	688,72	1,72
2 x 22.500	823,72	1,83
2 x 25.000	958,72	1,92
2 x 27.500	1097,72	2,00
2 x 30.000	1233,16	2,06
2 x 32.500	1383,16	2,13
2 x 35.000	1533,16	2,19

Inkomsten van 2004, aanslagjaar 2005 (tabel 6)

Pensioenbedrag	Verschuldigde gemeentebelasting	% van de belasting in verhouding tot het pensioenbedrag
2 x 10.000	0	0
2 x 12.500	73,22	0,29
2 x 15.000	193,22	0,64
2 x 17.500	319,28	0,91
2 x 20.000	467,66	1,17
2 x 22.500	620,70	1,38
2 x 25.000	773,74	1,55
2 x 27.500	928,30	1,69
2 x 30.000	1079,82	1,80
2 x 32.500	1246,54	1,92
2 x 35.000	1414,54	2,02

Geen gemeentebelasting onder 2 X 11.100 EUR